

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 27 του Νοέμβρι 1903

ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 174

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. Απολογία (συνέχεια).

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ. Βιβίο πρώτο (συνέχεια από το 170 φύλλο).

ΑΡ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ. Ο Λογιοτατισμός.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. Από τον κόσμο του Σαίονιου—Φλέρι.

ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ. Μαλάμα (συνέχεια).

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ. Θεωρικά—Φρομών και Ρίστερ.

ΤΙΜΩΝΑΣ. Έργα και Ήθη—Τα α' Ηλύσια ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Γήγας Γιώργης.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Προβλήματα (Την έκλεψε τη δασκάλα ή δέν την έκλεψε; Ο Αντιοχίδης—Ο Αργισμός της Βουλής—Το Τράμ κι ο κ. Φιλάρτος—Έφτά με πέντε—Ένας Κυριώτης που βρίζει).

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΠΑΡΑΚΑΛΙ

Τη νύχτα νύχτα τη βαθειά μ'ην παίζεις το καλάμι.
 Γιομίζει ο λόγγος στέναγμα, γιομίζει παραπόνι,
 Γιομίζει η στράτα ούλο απ' άχούς, και το καλύβι γύρα.
 Κ' εγώ τ' άκούω άχόσταγα και λαρωμό δέν έχω,
 Με κρούει ο πόθος σύγκορφη και μέσα μου δλα τρέμουν.
 Και για ή ψυχή μου άφινει με κ' έρχιέται με τ'ά σένα,
 Για δάκρυ στάζει μου ή καρδιά, για πύγχει με ένα κλάμμα
 Μόνος άλλίργα ά βρισκασαι, με κεί δέ βρισκασ' έρμος.
 *Από μακριά σε συντηρώ, κι' από μακριά σε νοιώθω,
 *Ακούω με τον άργό σου όχδ και τον καρδιοπαλμό σου
 Μαζί με τ' άστρα αναγαλλίζω και σιγοσβύνω ως κείνα,
 Και το φλοερολάλημα σκώνει το λογισμό μου
 Και πέρα στα βραχόκορφα τον πάει, που κάπιο δειλι
 Σ' αγνάντεψα πρώτη βολά, τ'ά πράτα που σαλάγας.
 Και τονε πάει άπόσασχα κατά το πανηγύρι,
 Που ή ύψη σου εΐταν θήκωμα κ' ή λεβεντιά σου θάμα,
 Και που με τήραξες βαθειά και χόρφα ή καρδιά μου,
 Και που τ'ά μάτια σου έλαμπαν ώσαν της μέρας τ' άστρο...
 Πάψε στα σκότα να σουράς, πάψε να με πλαντάζεις.
 *Ασε να γύρω ένα βραδί να με χαδέψει ο ύπνος,
 Και μέσ' σε κάπιον όνειρο γλυκά να σου συντύχω.
 Τι έχω καιρόν άμέτρητο τ'ά μάτια μου να κλείσω
 Και έκρυπνω πάσα νυχτιά μαζί με την ψυχή μου..
 *Αχ! λάλημα πλανευτικό κι' άπόκοσμο ήχοσκόπι
 *Όπου περνάς τή λαγαδιά, καθώς και την καρδιά μου,
 Κι' άσκώνεις καθεν εύωδιό, και την πνοή μου άκόμα,
 Κι' όπου σκορπές τή σωπασιά ως τον άνασασμό μου,
 Δέ θέλω πιά ν' άκούγω σε γιατί μου σβύνει ή νιότη.
 Μα ή νιότη 'ναι για με γλυκειά, τ' είναι ή χαρά της
 [πλάσης,
 Τ' είναι το ρόδο του κορμιού, της ζήσης είν' τ' άστέρι...
 Τη νύχτα νύχτα τη βαθειά μ'ην παίζεις το καλάμι,
 Γιομίζει ο λόγγος στέναγμα, γιομίζει παραπόνι,
 Γιομίζει η στράτα ούλο απ' άχούς, και το καλύβι γύρα,
 Γιομίζει κ' ή ζωούλα μου πόθο και πίκρα άγάπης.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Ο ΛΟΓΙΩΤΑΤΙΣΜΟΣ

Τα τελευταία «Παναθήναια» δημοσιεύουνε αποδαιότατο ανέκδοτο γράμμα του Βαλαωρίτη σταλμένο από Ροδθή από τη Λευκάδα στις 3 του Νοέμβρι του 1879. Την εποχή εκείνη, καθώς είναι γνωστό, είχε ανοίξει ο περιφημος φιλολογικός ναυγός άναμειταξύ Ροδθή και Βλάχου, περί του αν οι ποιητάδες αγεννιοδνται ή γίνουνται, κι άπάνου σ' αυτό τον ναυγά λέει κι ο ποιητής τη γνώμη του.

Όλο το γράμμα του είναι, μπορεί να πει κανείς, μελέτη φιλολογική πρώτης σειράς· μα δε, με συγκίνησε βαθύτερα είναι το μέρος που κουρευιάζεται μεγαλόπρεπα ο καταραμένος ο Λογιωτατισμός, γι' αυτό και το ξανατελώνουμε.

Αν υπάρχει τι, το όποιον εσκότωσε την πρός την ποίησιν έμφυτον όρμην της Έλληνικής φυλής κατά την σημερινήν εποχήν, δέν είναι ή έλλειψις άρμοδίας άτμοσφαιρας προς περίθαλψιν και άνατροφήν της ποιητικής άυτοφυούς διαθέσεως, όχι, όχι, όχι, άλλ' ο Λογιωτατισμός. Αυτός έπνιξε τ'ά έμβρυα εν τή κοιλία των μητέρων και άπερόφησε π'άσαν ίκμάδα και π'άσαν ζωτικότητα.

Καλέ σου φαίνεται λίγο να έχης πάντοτε επάνωθέ σου τον Βλάχον τον... τον... με τον πέλεκυν ανά χείρας έτοιμους να σε κατατομήσωσιν αν ήθελες τολήσει ν' αφαιρέσης το ν' εν των αίτιατικών ή αν αΐθαδείαζες να εισαγάγης εις τους στίχους σου λέξεις τινάς ή φράσεις άνηκούστους εις την δημοτικήν μας γλώσσαν;

Να μη είσαι ποτέ δεκτός εις τ'ά ποιητικά διαγωνίσματα, να σε προπηλακίζουν αιώνως, να σε χλευάζουν, ως ο Α. Σούτζος έτόλμα να χλευάζη τον Σολωμόν, και να φυλάττουν τ'άς δάφνας και τ'ά έγκώμια εις μόνους τους όπαδούς των; Ο Λογιωτατισμός! αυτός κατέφαγε και τους ωραίους ποιητικούς χρόνους του Ζαλοκώστα και του Παράσχου και του Τανταλίδου και πολλών άλλων, οΐτινες βεβαίως θά ήσαν σήμερα το κόσμημα και το άγλαΐσμα του Έλληνικού Παρασσού αν, περιφρονούντες των γραμματικών τ'άς μωράς αξιώσεις, έπεδίδοντο εις την καλλιέργειαν του δημοτικού πλούτου και περιέβαλλον τ'άς ιδέας των δια της σαρκός και του αίματος του ζώντος Έλληνισμού αντί των σαθάνων κόσμου παλαιού, σαρακοφαγώμενου, καταρρέοντος. — Η τυραννία αυτή του Λογιωτατισμού έπνιξε την ποίησιν εν Έλλάδι και έχρειάσθη μεγάλη έπιμονή και μεγαλειτέρα ύπομονή μέχρις ού 'δθ' τις την Σύγκλητον του Έθνικού Πανδιδακτηρίου προσκαλούσαν ένα κηρυγμένον άντάρτην, ένα άδιόρθωτον και πα-

ρήκον χωριάτην ποιητήν, έμέ, διά να του αναθέσει και του διαπιστευθή την εξύμνησιν του Πατριάρχου Γρηγορίου, δεχομένη εκ των προτέρων, ως όρον ειρήνης και συνδιαλλαγής, την έπίσημον εν τή περιπτώσει ταύτη καθιέρωσιν της δημοτικής γλώσσας εν τή εθνική ποίησει.

Τώρα ή δημοτική ποίησις δέν φοβείται πλέον διωγμούς και ύβρεις. Έκάθισε τροπαιούχος και νικηφόρος επί του τραχήλου του Λογιωτατισμού και εκηρύχθη βασιλεύς και κυρία. Αλλά πριν ή έπουλωθώσιν αΐ μαστιγώσεις των άγωνοδικών, πριν ή λησμονηθώσιν τ'ά άνθήματα όσα εξετοξείθησαν καθ' ήμων των χυδαίζόντων, των προδοτών του Έλληνισμού, των φωτισθεστών, άπαιτείται καιρός και μόλις παρέλθη, μόλις άκούσης ότι ο Βλάχος δέν φοβείται πλέον να γράψη π'άω αντί ύπάγω ή παρεύμαι — τρώς αντί τρώγεις ή εσθίεις, ω! τότε, θά 'δθ' ειθύς βλασταίνοντα επί του Έλληνικού έδάφους εύωδέστατα και ποικίλα τ'ά άνθη της νεωτέρας ήμων ποίησεως.

ΑΡ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΙΟΝΙΟΥ

ΦΛΕΡΤ

Νάξεραι, πόσο μευ κοστίζει, δεσποσύνη, το σημερινό μου γράμμα. αλλά πρέπει να σου δώσω μιάν εξήγηση, για να μη νομίζης αλήθεια, πως αλλάζω τόσο γρήγορα και χωρίς αιτία ιδέες κ' αίσθήματα. Σ' με τή φράση σου αυτή: — «αλλάξατε τόσο μαζί μου, που νομίζω, πως κάτι σας έκαμα κ' είστε θυμωμένος» — με σπρώχνεις να σου κάμω μιάν εξομολόγηση και να σου πω, ότι νομίζα πως ποτέ δε θά μ'χθαινες.

Περιστό να σου θυμήσω το πως γνωριστήκαμε. Έρχόσουν με το ποδήλατό σου στο έξοχικό μας σπίτι — μισή ώρα μακριά από τη χώρα — για να 'δθ'ς την αδερφή μου, την παιδί καλή σου φιλενάδα, όπως τη λές, κι' ο έρχομός σου ήτανε για κείνη σωστό πανηγύρι και για μένα μιά ψυχική απόλαψη. Όμορφη, χαριτωμένη, γλυκειά, όλους μες μάγευεις και ποτέ δε θά λησμονήσω με τί καρδιοχτύπι σ' άκαρτερούσα και πόση χαρά είχα να μαζεύω πλήθος λουλούδια, για να στολίζω το ποδήλατό σου, όταν έφευγες. Μας έμιλούσες, σε μες τους μοναξιώτες, για τους χορούς, που πύγαινες, για το τένις, για τον κόσμο που έρχόντανε σπίτι σου, για τ'ά γλέντια, τις τουαλέτες σου και σ' άκούαμε, όπως κανείς άκούει ένα όμορφο πουλιό κελάδημα, και γ'ω άνά-